

Sygn. akt: X U 1892/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach

X Wydział Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Barbara Reszczyńska - Łoboda</i>
Sędziowie/Ławnicy:	
Protokolant:	<i>Anna Borkowska</i>

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2013 roku w Katowicach

odwołania **A. M. (A. M.)**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 23 listopada 2012 roku

Nr: (...)

w sprawie **A. M. (A. M.)**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o prawo do emerytury

oddala odwołanie

SSO Barbara Reszczyńska - Łoboda

sygn. akt XU 1892/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23.XI.2012r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił wnioskodawcy A. M. prawa do emerytury zgodnie z art. 32 i 184 ustawy z dnia 17.XII.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.II.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W odwołaniu od zaskarżonej decyzji ubezpieczony A. M. wobec nie przyznania mu przez organ rentowy emerytury, tj. nie uznania okresu zatrudnienia od 3.I.1975r. do 16.X.1976r. jako pracy w szczególnych warunkach wykonywanej

stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wniósł o przesłuchanie świadka E. S., który to w wyżej wymienionym okresie był jego przełożonym.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując, iż na podstawie przedłożonych dokumentów oddział uznał za udowodnione na dzień 1.I.1999r. – 14 lat, 1 miesiąc i 28 dni pracy w warunkach szczególnych, zamiast wymaganych 15 lat, tzn. uznał okres od 18.X.1976r. do 14.XII.1990r. Organ rentowy podniósł, że sprawa zaliczenia do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu od 3.I.1975r. do 16.X.1976r. w Zakładzie (...) w S. na stanowisku mechanika napraw pojazdów samochodowych – była już przedmiotem postępowania odwoławczego w sprawie XU 2760/09.

Postanowieniem z dnia 21.II.2013r. Sąd Okręgowy w Katowicach odrzucił odwołanie ubezpieczonego na mocy art. 199 § 1 pkt. 2 k.p.c.

Po złożeniu przez ubezpieczonego zażalenia na to postanowienie Sąd Apelacyjny w Katowicach postanowieniem z dnia 5.VI.2013r. uchylił zaskarżone postanowienie. W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny wskazał, że powaga rzeczy osądzonej w rozumieniu art. 366 k.p.c. dotyczy tylko tych orzeczeń sądów ubezpieczeń społecznych, których podstawa faktyczna nie może ulec zmianie lub gdy odwołanie od decyzji organu rentowego zostało oddalone po stwierdzeniu niespełnienia prawnych warunków do świadczenia wymaganych przed wydaniem decyzji, takich jak np. okres zatrudnienia czy data powstania inwalidztwa. Oznacza to, że wydanie przez organ rentowy nowej decyzji, także, co do świadczenia będącego przedmiotem wcześniejszej decyzji i postępowania wcześniej zakończonych prawomocnym wyrokiem sądu, wszczętego w wyniku wniesienia od niej odwołania, uprawnia ubiegającego się o świadczenie o wniesienia kolejnego odwołania do sądu, a wszczęta w ten sposób sprawa cywilna nie jest sprawą o to samo świadczenie w rozumieniu art. 199 § 1 pkt. 2 k.p.c. Przepis ten daje podstawę do odrzucenia odwołania tylko wówczas, gdy zostało ono wniesione od decyzji już wcześniej zaskarżonej odwołaniem, które zostało oddalone prawomocnym wyrokiem. Natomiast odwołanie od nowej decyzji organu rentowego podlega merytorycznemu rozpoznaniu, zgodnie z zasadą przewidzianą w art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 13.X.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013r. poz. 1442). Sąd Apelacyjny podkreślił, że zarówno w sprawie XU 2760/09, jak i w niniejszym postępowaniu, zainicjonowanym odwołaniem ubezpieczonego od decyzji z dnia 23.XI.2012r. skarżący domagał się uznania, jako okresów pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, tożsamyh okresów zatrudnienia w Zakładzie (...) w S. Ś. okresie od 3.I.1975r. do 16.X.1976r. Okres ten był przedmiotem badania w postępowaniu w sprawie o sygn. XU 2760/09 na podstawie zeznań świadków, których ocena zaważyła na uznaniu Sądu Okręgowego, iż praca ubezpieczonego w tym okresie nie stanowiła pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy i stanowisko to podzielił Sąd Apelacyjny w Katowicach, oddalając apelację ubezpieczonego. Jednakże należy mieć na uwadze, że organ rentowy w rozpoznaniu wniosku ubezpieczonego z dnia 7.XI.2011r. wydał nową decyzję i obecnie w odwołaniu od decyzji, na okoliczność wykazania, że praca w spornym okresie była w szczególnych warunkach wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, skarżący wskazuje nowy środek dowodowy (zeznania świadka), z którego nie mógł skorzystać w poprzednim postępowaniu.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 7.XI.2012r. ubezpieczony A. M. ur. (...) wniósł do organu rentowego kolejny wniosek o prawo do wcześniejszej emerytury.

Organ rentowy w dniu 23.XI.2012r. wydał decyzję odmowną.

W odwołaniu ubezpieczony zażądał zaliczenia do pracy w warunkach szczególnych wykonywanej stale w pełnym wymiarze okresu od 3.I.1975r. do 16.X.1976r. wnosząc o przesłuchanie na tę okoliczność świadka E. S..

Sąd Okręgowy w Katowicach wykonując zalecenia Sądu Apelacyjnego w Katowicach wyrażone w uzasadnieniu postanowienia z dnia 5.VI.2013r. – dopuścił dowód z zeznań świadka E. S. na okoliczność charakteru pracy ubezpieczonego w latach 1975-1976 w Przedsiębiorstwie (...).

Na podstawie zeznań tego świadka Sąd ustalił, iż świadek rozpoczął pracę w tym zakładzie w roku 1975 i pracował do 1982r. Pracował, jako kierownik warsztatu. Pamięta, że ubezpieczony pracował, jako mechanik, spawacz i kierowca pogotowia (...) na (...) budowlanego w S. przy ul. (...). (...) to była firma świadcząca usługi transportowo-sprzętowe na potrzeby Kombinatu Budowlanego (...). (...) dysponował samochodami ciężarowymi, żurawiami samochodowymi i wieżowymi, całym sprzętem średnim, niezbędnym przy budowie bloków mieszkalnych, spychaczami, ładowarkami. Ten sprzęt firma wypożyczała na budowy, sprzęt ten nie zjeżdżał, na co dzień do bazy. Naprawy tego sprzętu, które były możliwe do wykonania na budowach – były zlecane brygadam dysponującym Pogotowiem (...). W tamtym czasie (...) dysponował dwoma samochodami Pogotowia (...) – ba bazie samochodu S. (...) lub 29. Pogotowie (...) - to zdaniem, świadka duży warsztat, wyposażony w komplet narzędzi, spawarkę, agregat prądotwórczy, butlę gazową. Pogotowie (...) wyjeżdżało do awarii codziennie lub prawie codziennie. Gdy mechanicy Pogotowia nie wyjeżdżali, to pracowali w warsztacie. Zakres pracy mechaników Pogotowia (...) – obejmował wszystkie naprawy. Członkowie Pogotowia – nie byli podzieleni na mechaników i kierowców samochodu Pogotowia (...) – wszyscy robili wszystko. Do brygady ubezpieczonego należał H., innych osób nie pamięta.

Po przesłuchaniu wyżej wymienionego świadka – Sąd dokonał porównania zeznań tego świadka ze stanem faktycznym ustalonym w sprawie XU 2760/09.

Należy stwierdzić, że w sprawie XU 2760/09 Sąd ustalił, iż „w oparciu o wyjaśnienia ubezpieczonego złożone na rozprawie w dniu 3.II.2010r. (k- 14-15 a.s.) Sąd ustalił, że wnioskodawca w okresie spornym od dnia 3.I.1975r. do dnia 16.X.1976r. pracował w Zakładzie (...) w S. i był zatrudniony na stanowisku kierowca-mechanik Pogotowia (...). Obsługiwał samochód Pogotowia (...) o ciężarze około 9 ton. Pracował tylko na jednej zmianie. Razem z nim w tym pogotowiu wykonywał H. B. i Z. H. (1), że ubezpieczony nie wskazał miejsca przechowywania akt osobowych pracowników tego przedsiębiorstwa, a także Sądowi nie udało się mimo przeprowadzenia szeregu wywiadów w Archiwach ustalić tego miejsca (dowód : wywiady k- 21, 22, 23, 24, 25, 34, 35, 37 a.s.), że w toku postępowania Sąd przesłuchał zawnioskowanego na tę okoliczność przez ubezpieczonego świadka Z. H. (1) (k-56-58 a.s.) i ustalił w oparciu o zeznania tego świadka, że świadek w Przedsiębiorstwie (...) pracował na stanowisku elektryka, ubezpieczony kierowcy-mechanika. Razem pracowali w Pogotowiu (...), które miało na celu usuwanie awarii sprzętu na prowadzonych przez firmę budowach. W samochodzie S., którym jeżdżono do awarii – część tylna została przystosowana do prac warsztatowych, (dłatego wyglądał jak omnibus). Czasami Pogotowie (...) wyjeżdżało do awarii kilka razy dziennie, z czasami raz na cały dzień. Zdarzały się dni, gdy nie było żadnej awarii, wtedy pracownicy pogotowia zajmowali się konserwacją sprzętu budowlanego według ustalonego wcześniej grafiku. W razie wezwania do awarii – jeździli naprawiać takie maszyny jak ładowarki, spychacze, agregaty prądotwórcze, dźwigi samojezdne, żurawie wieżowe. Dokonywali napraw elektryczno-mechanicznych, naprawiali wszelkie awarie. Na budowach nie pracowali w kanałach remontowych. Nadto, w oparciu o akta emerytalne świadka Sąd ustalił, że świadek za okres lat 1975-1976 nie posiada świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych (dopiero za okres od dnia 22.VIII.1977r. na stanowisku elektromontera instalacji i urządzeń elektroenergetycznych – wykaz A, dział 2, poz. 1 pkt 9 wykazu z załącznika Nr 1 do zarządzenia MG i E z dnia 12.VIII.1983r. – 27 a.e. świadka.).”

Ponadto Sąd w oparciu akta XU 2760/09 ustalił, że „ubezpieczony wniósł o zaliczenie spornych okresów (tzn. okresu będącego ponownie przedmiotem niniejszej sprawy od 3.I.1975r. do 16.X.1976r. oraz okresu dodatkowego od 15.VIII.1968r. do 30.IV.1974r.-) do pracy w warunkach szczególnych na podstawie wykazu A, dział XIV, poz. 14 (prace przy naprawie pomp wtryskowych, wtryskiwaczy i gaźników do silników spalinowych) oraz poz. 16 (prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych) – rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.II.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43) i uznanie pracy wykonywanej przez ubezpieczonego za pracę równorzędną do prac wykonywanych w kanałach remontowych. Ubezpieczony nie przedłożył do akt z żadnego z wymienionych zakładów pracy (tj. (...) i (...)) świadectwa wykonywania prac szczególnych warunkach, chociaż w okresie, w którym kończył pracę w tych zakładach – wydawane były świadectwa wykonywania prac zaliczanych do I kategorii zatrudnienia. Charakter pracy ubezpieczonego w obu zakładach był podobny i tak: w okresie od 3.I.1975r. do 16.X.1976r. pracując w Zakładzie (...) i od 1.IX.1972r. do 30.IV.1974r. w H.P.R. w R. – wykonywał

naprawy samochodów ciężarowych i następnie sprzętu ciężkiego w Pogotowiu (...), jeżdżąc do awarii tego sprzętu na bezpośrednio na budowy. Tam na miejscu była dokonywana naprawa. Ubezpieczony pracował przy wszelkiego typu naprawach o charakterze mechanicznym, czyli nie tylko przy naprawach, które trzeba było wykonywać „pod” samochodami czy maszynami. Sprzęt, którego nie można było naprawić był ściągany do bazy i naprawiany przez oddzielne ekipy naprawcze. Nawet, jeżeli ubezpieczony uczestniczył w naprawach dokonywanych w bazach to były to naprawy sporadyczne, incydentalne. Nawet przy przyjęciu, że praca ubezpieczonego była pracą ciężką i wykonywaną na zewnątrz – to nie są to kryteria, którymi wyłącznie posługuje się ustawodawca. W załączniku nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów cytowanego wyżej w wykazie A, dział XIV jest mowa o „pracach przy naprawie pomp wtryskowych, wtryskiwaczy i gaźników do silników spalinowych” – pkt 14 oraz o „pracach wykonywanych w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych” – pkt 16. Ubezpieczony takich prac w spornych okresach stale i w pełnym wymiarze nie świadczył. Sąd nie ma możliwości zrównywania pracy mechanika napraw samochodów lub sprzętu ciężkiego wykonywanych bezpośrednio na budowach z pracami przy naprawach tego sprzętu świadczonymi w kanałach remontowych. Codo pierwszego okresu to podkreślić ponadto należy, że świadek Z. H. za okres pracy razem z ubezpieczonym nie ma świadectwa pracy w warunkach szczególnych, chociaż to przedsiębiorstwo wystawiło mu takie świadectwo za okres późniejszy (dopiero od VIII/1978r. – gdy zaczął pracować jako elektromonter urządzeń elektroenergetycznych). Ponadto z tego okresu Sąd nie miał też akt osobowych ubezpieczonego i wydawanie w tym wypadku werdyktu korzystnego dla wnioskodawcy jest zdaniem Sądu co najmniej przedwczesne.”

Reasumując postępowanie w niniejszej sprawie - należy stwierdzić, że zeznania świadka E. S. do charakteru pracy ubezpieczonego w okresie od 3.I.1975r. do 16.X.1976r. – nie wniosły nic nowego oraz istotnego z punktu widzenia możliwości zaliczenia tego okresu do pracy w warunkach szczególnych. Zeznania tego świadka potwierdziły wszystko to, co było już ustalone w sprawie XU 2760/09 – co ewidentnie wynika z porównania wyżej dokonanego przez Sąd – w postaci zestawienia stanu faktycznego ustalonego w niniejszej sprawie na podstawie zeznań świadka E. S. i przytoczonego in extenso uzasadnienia ze sprawy XU 2760/09.

Zatem stosownie do artykułu 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (ust. 1), przy czym emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu.

Przepis art. 32 ustawy o FUS stanowi, że ubezpieczonym urodzonym przed 1.I.1949r. zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1, czyli w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn (ust. 1). Na mocy art. 46 cytowanej ustawy przepis ten ma zastosowanie także do osób urodzonych po dniu 31.XII.1948r., a przed 1.I.1969r. Dla celów ustalenia uprawnień do tej emerytury za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne i otoczenia (art. 32 ust. 2). Wiek emerytalny, o którym mowa w ustępie 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ustępie 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4). Zachowują w tym zakresie moc prawną przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.II.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43), w szczególności § 2 ust. 1 rozporządzenia stanowiący, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, §

4 – 8 określające wiek emerytalny i okres wykonywania prac w szczególnych warunkach pracowników wykonujących prace wyszczególnione w wykazach A i B stanowiących załączniki do rozporządzenia.

Wedle § 4 cytowanego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,

2) ⁽⁷⁾ (skreślony),

3) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W tym postępowaniu Sąd nadal uznał, iż ubezpieczony nie wykazał piętnastoletniego okresu wymaganego do przyznania wcześniejszej emerytury na podstawie art. 32 i art. 184 ustawy z dnia 17.XII.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.). Sąd w pełni zgadza się z wywodami prawnymi przedstawionymi w sprawie XU 2760/09 oraz je w pełni podziela. Ważna jest tu także okoliczność, iż stanowisko Sąd Okręgowy wyrażone w sprawie XU 2760/09 znalazło potwierdzenie w wyroku Sądu Apelacyjnego, oddalającego wniesioną przez ubezpieczonego apelację.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

SSO.Barbara Reszczyńska.